

Allt färre lever på samhällets stöd

Under andra halvåret 2022 fortsatte antalet helårs-personer som försörjdes med sociala ersättningar och bidrag att minska, både i riket och i länet. I Dalarna minskade antalet med 829 personer jämfört med föregående halvår.

Antalet som fick a-kassa stod för den största minskningen. För två år sedan slog pandemin till med rekordmånga uppsägningar och varsel på arbetsmarknaden som följd. Under hösten 2021 började ordningen återställas och andelen som får stöd vid arbetslöshet är nu nere på samma nivåer som hösten 2019, innan pandemin slog till.

12,5 procent av Dalarnas befolkning försörjdes på heltid av samhällets stöd under andra halvåret 2022. Riksgenomsnittet är 11,6 procent. Ersättningar vid ohälsa från Försäkringskassan står för merparten. Andelen invånare i Dalarna som får stöd vid arbetslöshet eller rent ekonomiskt bistånd (socialbidrag) ligger på ungefär samma nivå som riksgenomsnittet. Däremot är andelen dalfolk i arbetsför ålder som får stöd vid ohälsa betydligt högre än genomsnittet i riket.

Sedan 2014 har andelen som försörjs av bidrag minskat med nästan 4 procentenheter, både i i Dalarna och i riket. Antalet som lever på bidrag är också det lägsta sedan 2014. Då levde 24 739 helårs-personer på bidrag i Dalarna (eller 16,2 procent av befolkningen i åldern 20–64 år). Idag är det 5 891 färre. Det motsvarar 12,5 procent av befolkningen i arbetsför ålder.

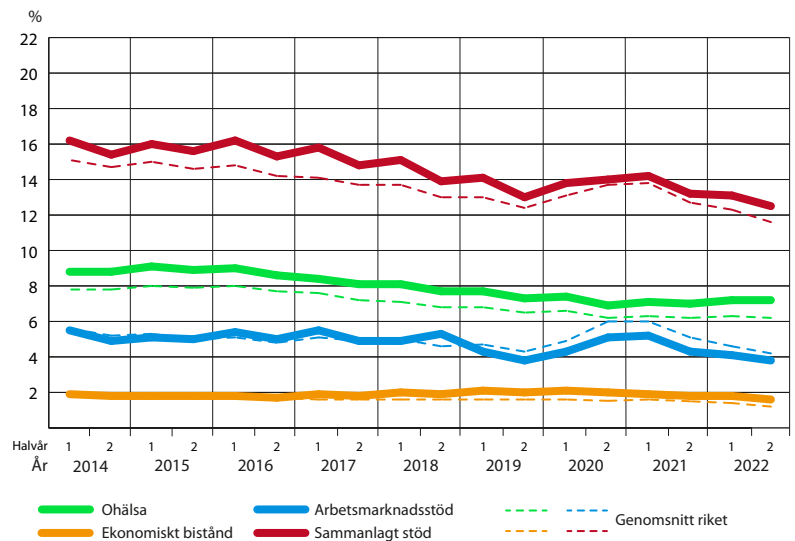
Framför allt är det färre personer som får sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension). Ersättningsarna vid arbetslöshet varierar mer, med toppar vid exempelvis flyktingsströmmarna 2017 och pandemin 2020. Andelen personer som får ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd/socialbidrag) från kommunerna är i stort sett oförändrad sedan 2014.

VAD ÄR "HELÅRSPERSONER"?

Statistiska centralbyrån, SCB, redovisar kontinuerligt statistik över hur många personer som skulle kunna försörjas med stöd från samhället på heltid under ett år. Antalet individer som får ersättning räknas om till helårs-personer, s.k. helårsekvivalenter. Två personer som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, räknas exempelvis som en helårsekvivalent ("helårs-person"). Genom omräkningen blir olika typer av ersättningar jämförbara. > [SCBs beskrivning av statistiken.](#)

Denna statistik redovisar alltså antalet personer som får samhällsstöd och anses ge en bra bild av behoven, medan utbetalda belopp ger en bild av samhällets kostnader. SCB redovisar dock inte regelbundet sådana s.k. försörjningsmått, dvs de sammanlagda utbetalda

Helårs-personer som försörjdes av samhället 2014–2022, andel av befolkningen 20–64 år i Dalarna, snitt per månad

Källa: SCB

Antalet människor som försörjs av samhällets stöd fortsatte minska under andra halvåret 2022. I Dalarna heltidsförsörjs 12,5 procent av befolkningen av bidrag och ersättningar, i riket som helhet är andelen 11,6 procent.

Helårsekvivalenter, snitt per månad

Dalarna	juli-dec 2021	juli-dec 2022	diff
Sjukpenning	4 275	4 667	392
Sjuk- och aktivitetsersättning	6 314	6 106	- 208
Arbetslöshet	1 845	1 368	- 477
Arbetsmarknadsåtgärder	4 311	3 989	- 322
Etableringsersättning	400	306	- 94
Ekonomiskt bistånd	2 766	2 412	- 354
Summa helårsekvivalenter	19 910	18 848	- 1 063

Under andra halvåret 2022 fortsatte antalet personer som fick stöd vid arbetslöshet att minska rejält. Även antalet som heltidsförsörjdes med sjuk- och aktivitetsersättning, etableringsersättning och försörjningsstöd minskade. Antalet som fick sjukpenning ökade däremot, jämfört med samma period året före.

beloppen av stöd och bidrag. [Klicka här för de senaste siffrorna med försörjningsmått.](#)

Regioner görs jämförbara

För att kunna jämföra kommuner eller regioner sätts antalet helårsekvivalenter i relation till befolkningen i regionen. Exempel i diagrammet nedan: I Avesta och Hedemora skulle den samlade utbetalningen av samhällsstöd kunna försörja 15,3 procent av befolkningen under ett år. I Leksand skulle utbetalningarna räcka till att heltidsförsörja 9,3 procent av befolkningen. Det kan exempelvis jämföras med värdet för hela riket: 11,6 procent av landets befolkning försörjdes av samhällets stöd andra halvåret 2022. Snittet i Dalarna var 12,5 procent.

forts.

Lokala skillnader

Diagrammet visar de genomsnittliga månadsvärdena i Dalarna under det senast redovisade halvåret. I samtliga länets 15 kommuner minskade andelen helårspersoner som försörjdes av samhället, jämfört med samma period föregående år.

I de flesta av Dalarnas kommuner får, jämfört med riksgenomsnittet, en betydligt större del av befolkningen stöd vid ohälsa, medan andelen som får ersättning vid arbetslöshet är ungefär lika med riksgenomsnittet.

Men kommunerna skiljer sig åt. I Hedemora skulle stödet vid ohälsa kunna försörja 9,2 procent av befolkningen på heltid. I Falun och Leksand är andelen bara 6,0 procent. Jämförelsevis många Hedemorabor får sjuk- och aktivitetsersättning.

I 9 av länets 15 kommuner lever en större andel av invånarna på ersättningar och bidrag än snittet i riket.

I Ludvika sticker försörjningsstödet ut: 2,7 procent av befolkningen där fick socialbidrag under andra halvåret 2022, högsta andelen i länet. Ändå minskade antalet helårspersoner i Ludvika som fick ekonomiskt bistånd från 439 till 373 helårspersoner.

Falun och Leksand har de friskaste befolkningarna i länet, andelen invånare som hade sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning ligger runt 6 procent. Hedemora, Rättvik och Vansbro har däremot en stor andel invånare i arbetsför ålder som behöver stöd på grund av ohälsa.

Mer ohälsa bland kvinnor

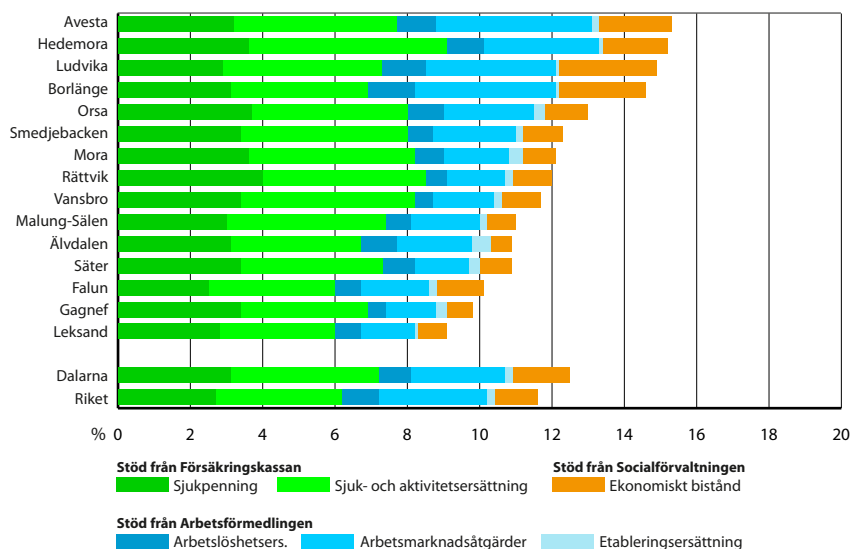
Kvinnor får mer stöd vid ohälsa än män. Skillnaden är störst när det gäller sjukpenning, men skillnaden är också stor mellan hur stor andel av kvinnorna som fått sjuk- och aktivitetsersättning respektive hur stor andel av männen som får det.

När det gäller stöd vid arbetslöshet är för-

> Läs mer om samhällets stöd i...

[Avesta](#) | [Borlänge](#) | [Falun](#) | [Gagnef](#) | [Hedemora](#) | [Leksand](#) | [Ludvika](#) | [Malung-Sälén](#) | [Mora](#) | [Orsa](#) | [Rättvik](#) | [Säter](#) | [Smedjebacken](#) | [Vansbro](#) | [Älvdalen](#)

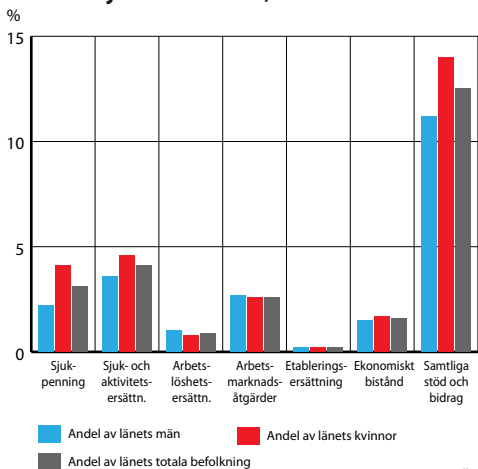
Helårspersoner som försörjdes av samhället under andra halvåret 2022, andel av befolkningen 20–64 år, snitt per månad

Källa: SCB

Hur stor andel av befolkningen i en kommun som försörjs med stöd skiljer sig åt. I Avesta är andelen drygt 15 procent, medan stödet i Leksand räcker till att heltidsförsörja 9 procent av befolkningen i arbetsför ålder.

Helårspersoner 20–64 år i Dalarna som försörjs av samhället, andra halvåret 2022

Källa: SCB

En större andel av kvinnorna än männen får ersättning vid ohälsa.

hållandet det motsatta, männen får mer stöd. Sammantaget får ändå kvinnorna mer stöd än männen, ett förhållande som är lika över hela landet.